

Štev. 6.

V Ljubljani, 1. rženega cveta 1900.

Leto I.

Moj dom.

O, ti prijazna hišica,
vsa v cvetju in zelenju!
Glej, tukaj zagorela je
luč mojemu življenju.

Odkar sem stopil v beli svet
in vzel slovo od doma,
moj duh kakor na božji pot
vsak dan, vsak hip tja roma.

Tam gleda očko skrbnega,
kako mi brez pokoja
opravlja z resnim licem vsa
obila dela svoja.

Tam gleda drago mamico,
kako po srcu mlada
od prve zore v pozno noč
ljubeče domu vlada.

Tam gleda ljubo sestrico,
kako mi je skrbljiva:
zdaj krmi zlate ribice,
zdaj rožicam priliva.

Kokoške kliče zdaj na dvor
in golobice bele,
kanarčku kletko zdaj ravna,
zdaj poje mi veselo.

In časih sede za klavir,
kitaro v roko vzame . . .
In duh moj sluša, sluša jo,
in sreča ga objame.

Tam gleda duh moj vse te tri,
kako v skrbéh so zame,
kako sem zanje, Bog sam ve,
vnet od ljubezni same.

Modest.

Da sem slikar . . .

<i>Da sem slikar</i>	<i>Obrazek čist</i>
<i>prijel bi kist,</i>	<i>oči sijaj,</i>
<i>obrazek tvoj</i>	<i>in notri v njih</i>
<i>naslikal čist.</i>	<i>nebeški raj . . .</i>

<i>Nebeški raj,</i>	<i>Ah, v čašicah</i>	<i>Jn ko bi vsak</i>
<i>krilatce, ah,</i>	<i>napoj sladak . . .</i>	<i>že se napil,</i>
<i>vse kupice</i>	<i>Iz njih bi pil</i>	<i>od vsakega</i>
<i>držeč v rokah . . .</i>	<i>krilatec vsak.</i>	<i>bi pit dobil:</i>

<i>„Ah, detece,</i>	<i>Jn z nami se</i>
<i>ah, bratec naš,</i>	<i>potem smehljaj,</i>
<i>na, pij, le pij</i>	<i>a kupico</i>
<i>iz naših čaš!</i>	<i>to strižku daj!“ —</i>

Fran Žgur.

Breza in hrast.

Breza, breza tankolaska,
kdo lasé ti razčesava,
da tak lépo ti stoje?
Ali mati, ali sestra,
ali vila iz goščav?
— Niti mati, niti sestra,
niti vila iz goščav,
tihi dežek opoldanji,
lahni veter iz daljav. —

Hrast, hrast kodrogrivec,
kdo lasé ti goste mrši,
da kuštravi so tako?
Ali mačeha hudobna,
ali sto sovražnikov?
— Niti mačeha hudobna,
niti sto sovražnikov,
mršijo mi jih viharji
sred noči, o polnoči. —

Oton Zupančič.

Pesem o dežku.

Zemljo porosil je dežek hladan . . .
„Kdo te je klical, ti dežek hladan?
Ptice imamo v potokih vodé —
ptice imamo vesoljno morjé.“

„Z Bogom!“ je voščil jim dežek hladan . . .
Solnce je reklo jim: „Dober dan!“
Ptice prosile so Boga:
„Pošlji nam dežka iz neba!“

Zemljo porosil je dežek hladan . . .
„Kdo te je klical, ti dežek hladan?
Rožice ljubimo solnce zlató,
rožice ljubimo jasno nebo.“

„Z Bogom!“ je voščil jim dežek hladan,
solnce je reklo jim: „Dober dan!“
Rožice rekle so: „Lahko noč!“ —
Vele so bile četrto noč.

B. Baebler.

Deček in slepec.

Spisal Janko Leban.

Bil je četrtek — šole prost dan. Mirko, sin mestnega ključničarja, je dobil od očeta dovoljenje, da sme iti v posete k svojim prijateljem. Ti so imeli imovite starše in so Mirka vabili zato, ker je bil res dober in priden. Kako bi se bili ti otroci skupaj veselili! Zakaj hiša imovitih otrok je stala ob velikem vrtu, na katerem bi se bili lahko skupno izprehajali z Mirkom ter tam tekali. Južinali bi bili celo na vrtu; poleg Mirka je bilo povabljenih še nekaj drugih otrok.

Mirko gre z doma ter po poti premišljuje o veselju, ki ga čaka v hiši njegovih prijateljev. Že je bil prišel mimo vrta, s katerega je čul veseli krik tam navzočih tovarišev. V tem se ozre ter zapazi ubogega slepca, ki je bil prišel iz stranske ozke ulice. S palico je tipal po tleh ter izkušal dospeti na glavno široko ulico. Toda mož se je oddaljeval čimdalje bolj od prave ulice, in nevarnost je bila velika, da zadene ob kup gramoza, ki je stal pred njim. Lahko bi padel preko njega ter se kaj poškodoval. Trije dečki, ki so se igrali blizu tam, so slepca opazovali. Toda ne da bi starčku pomagali, še smejali so se mu! Zdelo se je celo, da komaj čakajo, da se zvrne preko gramoza, da udarijo v še večji smeh. Mirku je nevolja kipela v duši zaradi hudobnih dečkov. Obenem pa se mu je zbudilo v srcu veliko sočutje do nesrečnega slepca. Stekel je k njemu, ga prijel za roko ter ga rešil nesreče.

Ko sta prišla v glavno ulico, vpraša Mirko slepca, ali bi zdaj sam vedel dalje. Slepce mu odgovori: »Da govorim resnico, povem, da sem mislil, da lahko sam pridem na dom svoje hčere, ki je silno bolna. Toda že precej časa nisem hodil tod in svoje moči sem precenil. Zdaj sem celo v položaju, da ne bi sam vedel ne nazaj, ne naprej. Ah, za danes ne bom mogel objeti svoje bolne hčerke! Kako me to neizmerno žalosti!«

»Ne žalujte, dragi mož«, odgovori Mirko, »hočem Vas pa jaz odvesti k hčeri. Povejte mi le, kje stanuje. Dobro poznam naše mesto in Vas tudi rad spremim.«

Starček je sprejel dečkovo ponudbo, blagoslavlja milosrčnega Mirka. Zdajci se začno omenjeni hudobni dečki rogati Mirku. A vrli deček ni se brigal za to; ni mu tudi bilo žal, da izgubi morda dobro malico. Ko mu starček pove ulico in hišno številko hčeringa stanovanja, prime starčka za roko ter ga vede dalje.

Starček je hodil počasi, in pot je bil precej dolg. A deček ni tožil zaradi tega. Ko sta dospela na prag stanovanja starčkove hčere, ga slepec ginjen zahvali za storjeno mu dobroto. »Oh, ljubi deček, storil si mi veliko ljubav! Bog ti plati. Jaz, ubogi slepec, sem se bal, da ne najdem stanovanja svoje hčere. A prišel si mi ti na pomoč, vodeč me le-sem! Napravil si meni in moji hčeri največje veselje! Blaga duša si! Bog blagoslovi tebe in tvoje starše!«

Mirka so te besede genile do srca, in zadovoljen je bil, da je ustregel starčku, najsi je izgubil malico.

Ko se je vrnil domov, ga je oče vprašal, kako se je zabaval med svojimi prijatelji in ali je bila malica dobra. Mirko je očetu povedal vse, kaj se mu je bilo pripetilo. Oče je bil tega jako vesel in še pohvalil je Mirka, da je storil dobro delo.

Ko se je drugi dan Mirko opravičeval svojim prijateljem, zakaj ga včeraj ni bilo k njim, so ga hvalili tudi oni zavoljo njegove človekoljubnosti.

Ko je večer . . .

Svojemu prijatelju pisal *Simon Palček*.

Dragi prijatelj!

Ne veš, dragi prijatelj, kako mi je ljub večer. Solnce bolj in bolj ugaša za gorami, in mir — tako prijeten in vabljev — se spušta na zemljo in jo zazibava v spanje . . .

Zvon zapoje, in moja duša zakipi tja pod oblake. Moli . . .

Spominjam se, kako smo molili otroci. Tako draga mi je pesemca, da jo še sedaj šepčem v večernem mraku, ko zapoje vaški zvon.

Povem jo tudi Tebi. Nauči se jo na pamet! Ko je večer, takrat se Ti naj zbudi v duši ta otroška, preprosta, a srčna molitev. Bog ima rad, če ga moliš.

*Zdravo Marijo
že zvoni,
pa molimo
tudi mi:*

*Bogec predobri,
daj nam, daj
sladko spanje,
sveti raj!*

Ko je večer, prileti ptička do cvetice, da si poišče v nji žuželko za večerjo, da se napije prijetnega vonja. Glej, in ko je večer, poleti moja duša k Bogu, da zadobi pri Njem mirne, sladke sanje, uteho in up . . .

Ko je večer, takrat tako lahko govorim s svojim Stvarnikom.

Po zemlji je razlita čudna, neopisna krasota. V tem veličastvu vidim, kako smo majhni ljudje, kako je neskončno majhen tudi

Tvoj

Simon.

Na Božjakovem, 1. rženega cveta 1900.

Na Triglav!

Spisal *Ljudevit Stiasny.*

otovo je mikalo tudi tebe, ljubi mladi bralec, da bi bil tudi ti enkrat tam gori visoko na Triglavu*) ter gledal tako daleč, daleč! Toda premlad in preslaboten si še za tako dolgo in težavno potovanje. Pojdi vendar saj v duhu z menoj, da se prepričaš, kako se hodi na Triglav in kaj se vidi tam goril!

Bilo je krasno poletno jutro, ko sem korakal iz Lesec na Bled. Na nogah sem imel težke, gorske čevlje, a v rokah dolgo, okovano palico. Na hrbtu pa me je tiščal nahrbtnik z razno jedjo, pijačo, toplo suknjo i. t. d. Na Bledu sem sedel v poštni voz, ker je štiri ure hoda do Bohinjske Bistrice. Od tu jo korakam v eno uro oddaljeno Srednjo vas.

Tu se prične prava pot na Triglav, kar nam pove napis na tabli blizu šolskega poslopja: »Pot na Triglav, 12 ur hoda«. Najamem si torej vodnika, ker je nevarno hoditi samemu po gorah, kdor prav dobro ne pozna poti.

Po obedu se napotiva na goro. Oddam svojemu vodniku nahrbtnik in še suknjo, in hajdi dalje! Pot je precej strma, in kmalu se začnem potiti. Prav vesel sem bil torej, ko sva prišla na malo planino. Veselo so žvenketali tu zvonci pasočih se krav. Na planini so tudi nekatere planinske koče, v katerih bivajo poleti pastirji. Napotiva se v eno in tu dobiva prav dobrega mleka.

Da naju vendar ne prehití noč, hitiva dalje na goro. Vedno višje in višje sva prihajala. Med potjo sem trgal razne planinske cvetice, med temi rdeči čres, tu dalje višje med skalovjem tudi snežnobebe pečnice.

Solnce se je nagibalo že k zatonu, ko sva prišla na Velo polje. Tu je večja planina z nekaterimi planinskimi kočami. Tu stoji tudi »Vodnikova koča«. Da zamorejo hribolazci prenočiti na gorah ter da se odpočijejo na težavnih potovanjih po gorah, postavljajo planinska društva na višje ležečih krajih planinske koče. To kočo pa je imenovalo »Slovensko planinsko društvo« prvemu slovenskemu pesniku Valentinu Vodniku v spomin in čast. Valentin Vodnik je namreč, ko je župnikoval na Koprivniku pri Srednji vasi, rad pohajal na gore.

Ustanoviva se torej v koči ter si skuhava večerjo. Po večerji greva še malo pogledat v sosednje koče. Pastirji so ravno prignali govedo domov s paše. Planšarice na to pomolzejo krave ter prineso potem mleko v sirarnico. Sirar tu nareja iz mleka velike hlebe sira, katere potem razpošiljajo v bližnje in daljnje kraje. Tu se je nabralo zvečer mnogo pastirjev in planšaric. Povpraševali so nas, kaj je kaj novega v dolini in po svetu, saj žive tu takorekoč ločeni od vsega sveta. Pripovedovali so si tudi razne pripovedke. Končno pa pride planšarica, ki jo je hudo bolet zob. Pastirji ji svetujejo to in ono, toda ona jim odvrne, da je že vse poskusila, a brez uspeha. »Pojdi sem«, ji reče nato hudomušni pastir, »hočem ti zagovoriti zob, in odleglo ti bo«. Planšarica mu res verjame, da zna zagovarjati, in gre k njemu.

*) Triglav je visok 2864 metrov.

»Govori torej za meno!« ji ukaže pastir: »Menè hudo zob boli!«

»Mene hudo zob boli!« ponovi planšarica.

»Reci dalje: Mene že manj zob boli!« nadaljuje pastir.

»Mene že manj zob boli!« govori za njim ona.

»Zdaj me pa nič več ne boli!«

»Zdaj me pa nič več ne boli!« ponavlja za pastirjem planšarica, ne da bi kaj mislila.

»No, kaj pa potem tožiš, da te boli zob?« konča pastir.

Glasen smeh se je čul po koči, a tudi planšarica je jenjala vzdihovati.

Nekoliko časa še ostaneva v koči, potem pa se podava v planinsko kočo, da se odpočijeva za nadaljnjo težavno pot.

Drugo jutro vstaneva rano. Skuhava si zajutrek, potem pa dalje na goro! Bilo je krasno poletno jutro, in ne meglice ni bilo na nebu. Pot je držala vedno višje in višje. V Srednji vasi sva zapustila rodovitno polje ter hodila potem dalje po pobočju gore v senčnatih gozdih. Semtertja so bile planine, na katerih je rasla trava. Kolikor višje pa sva stopala, tolikor manjša so bila drevesa. Končno pa sva videla le grmovja in zveržene borovce. Ko sva pa prišla še višje, so izginili še ti, in končno ni bilo o rastlinstvu nič več sledu. Hodila sva po samem skalovju.

Kolikor višje stoje namreč kraji, tolikor poševneje padajo solnčni žarki na zemljo in tolikor manj ogrevajo zemljo. Kjer pa je premalo solnčne toplote, tam ne more uspevati rastlinstvo.

Spotoma sva opazovala razne gore, a pred seboj sva imela Triglav. Tu se šele najbolj vidi, da ima Triglav tri vrhunce.

Črez nekoliko ur sva prišla na Kredarico, kjer stoji zopet kočica »Slovenskega planinskega društva«. Ta kočica stoji najvišje v vseh slovenskih pokrajinah, saj je od tu le eno uro hoda do vrha Triglava.

Tu sva uživala na vse strani krasen razgled. Bilo je vendar tu gori precej mrzlo, zato se podava v kočico, ki je urejena najudobneje.

Zraven kočice je tudi kapelica. Tu notri se napotiva, da se okrepčava v molitvi za nadaljnjo precej nevarno pot na vrhunec Triglava. Treba je precej hladnokrvnosti za taka potovanja. Marsikaterikrat zadostuje le en napačen korak, da se prekopicne človek v globočino. Posebno je nevarno, ako potnika prehitijo v gorah vihar. Pot drži tudi mnogokrat ob strmih prepadih. Tu se rado potniku, ki redko hodi na gore, zvrtil v glavi.

Malo dalje od kočice na Kredarici se spenja strma stena Malega Triglava. Spodaj pustiva palici ter začneva plezati po steni. V njo so vsekane vendar semtertja stopnice, in poprijemlješ se lahko na nevarnejših krajih za železne kline. Tako prideš skoro brez nevarnosti na Mali Triglav. Od tu se mora zopet nekoliko nizdoli do grebena, ki je med Velikim in Malim Triglavom. Tu je bila nekdaj najnevarnejša pot. Na levo in desno je namreč globoko brezdno, a na grebenu je bilo poprej jako malo prostora. Vrhutega je bil tako strm, da so hribolazci jahaje prekoračili ta prostor. Sedaj je vendar v skalo vsekana steza. Ob kraju je pa napeta celo železna vrv, za katero se vsak lahko prijemlje.

Dasiravno je bila ura že skoro 10, je bilo tu gori še jako mrzlo. Vlekel je namreč jako mrzel veter. Posebno me je zeblo v roke, s katerimi sem se prijemal za mrzle železne kline in skale. Nekolikokrat sem torej počival v kakem zatišju ter si ogreval roke v žepu.

Veter je že zaradi tega tu mrzlejši, ker so malo spodaj v jarkih velika snežena polja. Pač je meja večnega snega šele na vrhuncu Triglava, toda tam gori ga navadno vročega meseca velikega srpana ni. Tu gori pada namreč le suh in droben sneg. Tega popiše veter v nižje jarke, kjer se ga namete zopet mnogo metrov visoko. Toliko ga je, da ga solnce ne more nikdar stajati.

Ko plezava torej po strmih steni na Veliki Triglav, greva še malo v »Staničevo zavetišče«, ki je vsekano v skalo malo pod vrhuncem. Tu notri išče vsak zavetišča, kogar prebiti nevihta na Triglavu. Imenuje se »Staničevo zavetišče« v spomin in čast Staniču, pisatelju na Goriškem, ki je bil tudi sloveč slovenski hribolazec.

Od »Staničevega zavetišča« do vrha ni daleč. Ker pa je pot strma, se začneva zopet potiti. Na vrhu pa je vlekel zopet kaj mrzel veter. Podava se torej takoj v »Aljažev stolp«, kjer sva bila zavarovana pred vetrom.

Iz »Aljaževega stolpa« sva uživala prekrasen razgled, ki se odpira tu potniku na vse strani. Na zahodu se razprostira Primorsko, a dalje se biseri v solncu Adrijansko morje. Tudi se vidi del Italije ter nekatere koroške in tirolske gore. Proti jugu ogle-

dujeva Kranjsko, tja doli gledava proti Hrvaškemu. Proti vzhodu štrle k nebu Karavanke in dalje Savinjske Alpe. Proti severu mejijo pa obzorje severne koroške in severne štajerske gore. Nekatere izmed njih so višje kakor Triglav. Pokrite so z večnim snegom. Ker so pa jako daleč, se nam vidijo le nizke.

Bližnjo okolico opazuješ še lažje zunaj »Aljaževega stolpa«. Tudi ta je tako krasna, da prešinja ta lepota človeku dušo. Nehote se spominja vsak Onega, ki je vse to ustvaril.

V »Aljaževem stolpu« sta knjigi, v kateri se vpisujejo hribolazci, katerim se je posrečilo prilezti na Triglav. Tu beremo imena potnikov, ki so došli s Kranjskega ter iz bližnjih dežel. Mnogo jih je pripotovalo sem iz daljnjih krajev. Tudi ti jako hvalijo prelepi razgled s Triglava ter naše krasne slovenske gore.

Ljubi torej tudi ti, dragi moj mladi bralec, ki si sin slovenskih pokrajin, našo krasno slovensko domovino!

»Aljažev stolp«, ki ga vidimo tu naslikanega, je postavil neumorni župnik Jakob Aljaž iz Dovjega. Ta vam je po imenu gotovo že znan po svoji »Slovenski pesmarici«, katere II. zvezek bo izdala letos naša prekoristna družba sv. Mohorja v Celovcu.

Težko sem se ločil od tega krasnega razgleda ter se podal zopet po prejšnji poti v kočo na Kredarici. Tu se okrepčava, potem se pa podava po drugi poti v Mojstrano pri Dovjem. Ta pot je namreč bližja, čeprav bolj strma. Največ hribolazcev si izvoli to pot.

Pot je bila začetkoma precej težavna, ker drži po nekaterih sneženih poljih. Pri »Dežmanovi koči« pa se napotiva navzdol v dolino Vrata. Po triurni trudapolni hoji prideva v dolino, kjer se ustaviva nekoliko časa v »Aljaževi koči«. Težavno potovanje po strmih pobočjih in mimo smelih prepadov je končano. Od tu naprej se potuje po pašnikih in senčnatih gozdih skoro po planem. Spotoma si ogledava tudi prekrasni slap Peričnik, a uro pozneje sva v Mojstrani.

Od tu na bližnjo postajo v Dovje ter z vlakom domov! Jako zadovoljen sem se vračal. Saj sem užival krasen razgled na najvišji gori na Kranjskem na Triglavu, ter prepotoval lep del naše mile slovenske domovine.

Ako je zanimalo, ljubi mladi bralec, to potovanje tudi tebe, ti opišem drugič zopet kaj novega bodisi iz naših ali iz tujih krajev.

Za god.

„Lila, lala,
lila, lala,
jutri bo pa mamin god!“

Aj, tako je pela mala
zlatolasa Milica,
ko je pisane cvetice brala
ob potočku srebrnem . . .

„To se bode radovala
moja ljuba mamica,
ko ji bodem šopek dala
in čestitala lepó . . .“

Zmagoslav.

Odpuščajmo!

Spisal L. Černež.

Rozika in Anka — učenki zadnjega razreda — sta se iz šole grede nekaj sporekli. Začeli sta se kregati in zmerjati, kakor se, žal, večkrat prigodi pri otrocih, pa tudi pri odraslih ljudeh. Posebno huda je bila Anka. Na razpotju, kjer so se ločila dekleta, je še dolgo kričala za tovarišico. Ta pa ji je odgovorila le to, da jo bo zatožila v šoli.

To je bilo v sredo. Ko je prišla Anka v petek — v četrtek ni bilo pouka — v šolo grede do razpotja, se je spomnila prepira. Hipoma ji je bilo tesno pri srcu. Mislila je, kaj bo neki v šoli. Zazdelo se ji je že, da bi bilo najbolje, ko bi podala Roziki roko, da bi si bili zopet dobri. Tako bi gospod učitelj nič ne zvedel. Pa te misli ni narekovalo srce, ampak strah pred učiteljem, in zaradi tega tudi ni obveljala. »Ej, kaj bi le!« je govorila Anka sama sebi, »saj je Rozika tudi kriva, ona je začela. Jaz se ne bom poniževala!« — Premišljevala je, kako se bo izgovarjala. Sklenila je tudi, pridobiti zase tovarišice, ki so bile priče dogodbe. Podvizala je torej korake. Komaj pa je prišla do šolskih vrat, kar je pozvonilo. Domača ura je morala biti pozna.

»Zdaj bo pa slaba zame!« si je mislila Anka in boječe je stopila v razred. Ravno so se bili pripravili k molitvi. Anka je pogledala učitelju v obraz, da bi brala iz njegovih oči, ali že kaj ve o prepiru. Na njegovo znamenje pa se je podala hitro na svoje mesto. — Med molitvijo se ji je po sili vrivalo vprašanje, ali jo je Rozika zatožila ali ne. Ko so odmolili, je skrivaj pogledala nazaj v klop svoje nasprotnice. Še enkrat se je ozrla, zakaj verjeti ni mogla svojim očem, da bi Rozike ne bilo v šoli. Tedaj pa se je oglasila najbližja sosedja in naznanila učitelju, da je Rozika bolna, ker se je v četrtek na polju prehladila. Bila je vsa razgreta, pa se je napila mrzle vode.

Anko je nekoliko osupnila ta novica, vendar jo je obšla nekaka zadovoljnost, češ, zdaj pa ne bo nič s tožbo.

Tudi drugi dan še ni bilo Rozike, in deklice so pravile, da ji je baje zelo hudo. Odločile so se, da jo obiščejo po šoli. Prigovarjale so tudi Anki, naj gre z njimi, a ona je rekla, da ne pojde. Šla je sama domov. Bilo pa ji je nekako čudno težko: Rozika ji ni hotela izpred oči. In tudi doma ji ni dalo miru. Vedno ji je nekaj prigovarjalo: »Pojdi k nji, pa bodita si dobri!« — Nekoliko časa se je ustavljala temu neprijetnemu povelju, potem pa je šla k materi in jo prosila, da bi smela obiskati bolno tovarišico. Mati ji je dovolila.

Na poti je obšlo Anko večkrat neko neprijetno čustvo, ki ji je zlobno šepetalo: »Ali se boš le ponižala? Ona je začela! Bog ve, kako te bo pogledala?« — Obstala je že in se hotela vrniti. Tedaj pa se je zopet oglasilo ono povelje: »Pojdi!« Tako je prišla Anka do hiše, kjer je bivala Rozika. Na dvorišču je srečala njeno mater, ki je šla ravno po vode. Vprašala jo je, kako je kaj z bolnico. Mati je rekla, da naj le stopi k nji v sobo.

Odprla je vrata . . .

»Rozika!« — »Anka!«

Obe sta ostrmeli. Anka je pristopila k postelji in podala Roziki roko. Bolna deklica se je prva oglasila: »Ali si vendar prišla? Vedno se mi sanja, da se kregava. — Je-li, Anka, da nisi huda name?«

»O ne, le ti mi odpusti!« je vzdihnila Anka in sedla tik zglavja k tovarišici.

Obe sta imeli solze v očeh. Celo živahna mucika ni hotela biti vesela, nego je zlezla pod postelj in tamkaj mirno čepela.

Rozika in Anka sta si obljubovali, da se ne bodeta nikdar več kregali, ampak vse odpuščali druga drugi, da si bodeta zopet iskreni prijateljici.

V tem je prišla v sobo tudi mati. Poravnala je bolnici zglavje in je bila prav vesela, da je prišla Anka obiskat Roziko.

Ko se je Anka poslavljala, je želela Roziki, da bi kmalu ozdravela. Rozika pa se je nekoliko vzravnila in jo srčno poljubila na čelo. Tako sta se ločili. — S prijetnim zadovoljstvom se je vrnila Anka domov. Sklenila je trdno, da obišče bolnico drugi dan po večernicah.

Ko je v nedeljo odzvonilo poldne, so se oglasili farni zvonovi v tisti tožni pesmi, ki oznanja po daljših ali krajših presledkih, da se je zopet preselil nekdo izmed župljanov na boljši svet.

Anka je umrla za težkim prehladom . . .

V torek je bil pogreb. Vsa šolska mladina je spremila součenko na zadnjem poti. Na pokopališču so ji zapeli večji otroci krasno nagrobnico.

Ko se je začela krsta potapljati v vlažni grob, je zarosilo marsikatero oko. — Bolj pa se ni stožilo nobenemu otroku nego Anki. Glasno je zaihtela. V neizmerni bolesi pa jo je tolažilo neko tajno, nepopisljivo blago čuvstvo. Ko se je ozrla proti nebu, se ji je zazdelo, da jo gleda iz sinje višave z blestečimi, srečnimi očmi njena prijateljica Rozika.

Ej!

Črevlji gosposki,
slamniček cel —
jaz pa jih nimam
in sem vesel!

Bosih nožic sem
in razoglav,
s hrošči, z metulji
letam sred trav!

Vida.

Kaj je pozabil Tinček?

Spisal Ivo Trošt.

čš, pa le tako povej, da nismo mi še nikoli nič potrebovali od Nackove hiše, Nackovi pa že mnogo od nas. In tisti trak naše Francke naj tvojega očeta nikaj preveč ne stara, veš, tisti trak, ki ga je imela naša Francka včeraj v nedeljo pripetega zadaj na kočemajki. Le tako reci očetu, da smo ga mi kupili in tudi plačali.

Kadar pridemo njega vprašat za trakove, pa naj le govori, a sedaj ne; zakaj naša hiša in naša Francka in mi in naši trakovi nismo tvojemu očetu nič na poti! Pa res! Le tako povej, Tinče! Tvoj oče ima tudi sam otroke, pa dosti vas ima in dolgove ima, pa naj nas pusti na miru, prav na miru. Tako! Tinče, Bog varuj, da bi zabil. Le glej! —

Ta ploha besed se je vsula na Nackovega Tinčka, ko je odhajal kakor vsako jutro s piskrom mleka od sosede Nadinke. Nackova liska je bila namreč to leto nekaj dlje jalova, in oče Nacek je moral nekaj dlje kakor navadno kupovati mleko za zajutrek.

Na koncu vsakega meseca je prinesel materi Nadinki Tinček s piskrom tudi dva srebrna goldinarja za mleko, in rad je hodil deček k Nadinovim. Tam se je pomenil z vrstnikom Francetom, s součenko Tončko in z nekoliko mlajšo Pepco. Sploh so se otroci radovali drug drugega, se igrali, smejali in pogovarjali svobodno pri Nadinu ali pri Nacku. In ko so pozimi ljubeznivo občudovali v svojih ročicah jakolko, kostanj ali kosec domačega kruha, jim je teknilo brez vprašanja, če so ga dali Nadinova ali Nackova mati.

A danes se je Tinčku ta vsakdanja pot prav zelo zamerila in Nadinova hiša mu je mrzela. Saj je Nadinka tako vpila nad njim, kakor da je on res oče Nacek, ki je nekdaj govoril tiste žaljive besede o brezpotrebem traku na kočemajki najstarejše Nadinove hčere France.

Saj se menda res nosi preveč košato, dočim kaže Nadinova streha tu-intam gola rebra in prav sumljivo zevajoče udrtime! To je Tinček res večkrat slišal doma, vendar ni pojmlil, da bi mogel tisti brezpotrebni trak pomašiti vse razpoke in udrtime na strehi.

Zato je stal mirno s piskrom v roki in milo gledal Nadinko. »To moraš povedati, Tinče, ker ima tvoj oče tako strupen jezik. Le pojdi in povej!« je rekla še enkrat Nadinka.

Deček, dasi je že lani dovršil — in sicer z dobrim uspehom — prvi razred domače šole, je odšel rdeč kakor cvetoči mak in v zadregi kakor ne že davno iz Nadinove hiše, pozabivši reči spodobno: »Z Bogom!«

Zima je bila, v roke ga je zeblo, in tudi ušesa mu je burja kmalu našla pod kosmato kapo, in nič preveč počasi ni stopal mimo studenca, obdanega z debelimi ledenimi svečami. Še nekaj korakov, in že so se zaprla za njim vrata rojstne hiše. Lop! — Hvala Bogu! Zdaj je na gorkem!

V tej naglici seveda ni utegnil posebno natančno premisliti, kako bi pred očeta spustil vso tisto strahovito ploho besed in žalitev, kakor jih je njemu

v ušesa nasula mati Nadinka. Ko je odložil pisker, ga je tako pošteno zeblo v ošesa, zeblo, da je mislil, da mu gore. Ali roke, roke! Mraz mu je zašel za nohte. In vsakdo, komur je že zašlo, ve, da to ni posebno prijetna zabava. Prste treba lizati, kakor liže pes taco, ko ima za kazen zapovedan post; po lasih treba brbati, roke devati v mrzlo vodo, nekoliko zajokati, če ni drugače, in v tem času pa gre ozebljina izza nohtov — po svetu.

Nackova mati so tedaj prali v veliki skledi kislo repo za kosilo in so potlačili Tinčku obe roki v dišečo kisavo. A še bolj kisel je bil deček. Solze so se mu lesketale v očeh, in piskal je na ves glas, kakor da ga ima sam parkelj v kleščah; pa ozebljina le ni hotela po svetu.

O, da! Šla je, šla in z njo sta šla začetek in konec Nadinkinega naročila.

Kako naj se Tinček reši tiste strahovite nevihte, kako naj razvrsti besede, kako naj bo jezen, kakor je bila mati Nadinka? Tega ne more, ker mu je že šlo izza nohtov. In sosedu je obljubil, da pove, pa sedaj le ne more. Začelo ga je biti skoro sram, da ne ostane mož-beseda. Hoteč si utolažiti nemirno vest, sklene očetu povedati ono stvar, kadar se je prav domisli.

Domisliti se je pa hoče kmalu, če Bog da . . .

* * *

O, kako se je Nackovi materi radovalo srce po Tinčkovem odhodu! Da, tako se je radovalo, da je dala ti radosti duška — z drugo ploho besed, ki so pa veljale samo nji: »Na, tako! Pa naj zna Nacek! Jaz oblačim svoje otroke kakor vem in morem, a on naj svoje kakor hoče. Pa res! Zdaj je naletel. O, to vem, da kar skače od same jeze. Ha, ha! — Bo vedel na miru puščati moje hčere, ha, ha!«

Ves dan in ves večer je bil pogovor o sami Nadinkini zmagovitosti, in tudi ponoči se ji je sanjalo o tem.

Nasmehljaj samozadovoljnosti ji je zaigral na licu, ko se je zjutraj ozrla skozi okno v sosedovo hišo, težko pričakujé, da pride Tinče s piskrom in da ga škodoželjno povpraša, kaj so rekli oče. Toda danes je prišla preko Nackovega dvorišča najprej rusodlaka kobila, za njo liska in potem še dve kakor mladi srnici poskakujóci telici, veseleči se zlate svobode; in za vsemi štirimi se je z dolgim bičevnikom v roki in s kratko pipo v ustih prizibal zložno in mirno sam oče Nacek. Počasi je spuščal oblake dima v zrak, potem pa stisnil bičevnik v pest ter z debelejšim koncem odbil nekaj ledenih sveč od korita, vzel pipo izmed zob in zažvižgal, da bi živina rajša pila: »Fiu — fiu — fiu — fiu! . . .« Na koncu vseh »fiu-fiu« pa zažvižga prav tako, kakor da bi požvižgaval mojster kos v grmovju.

»Te — te — tel Bes te pocitraj! Glejte, glejte! Kaj tako?« se radovedno povprašuje skozi okno gledajoča Nadinka. In ker tudi nji ni vest dala drugače, zgrabi škaf, izlije iz njega vodo prav brez potrebe v kotel za prašiče, pa hajdi na studenec.

»Dobro jutro, Mica! Pa si pridna, da ti je tako zgodaj premalo vode«. Nič odgovora. — »Pravim, da si pridna, Mica. Dobro jutro!« zavpije sosed.

»Seveda bi bilo dobro, ko bi mi ga vsi tako voščili kakor ne ti!«

»I, jaz ti ga tako kakor drugi. Saj nismo skregani. Kakršen imam klobuk, s takim se odkrijem.«

Nadinka ni videla, da je ta čas tekel mimo Tinček s piskrom, in Franca mu je odmerila posodo, pa je zopet odšel.

»Ali me ima za neumno ali pa res ne ve ničesar?« se je povpraševala Nadinka, ko je Nackova živina zopet stopala v hlev. »Pa vendar govori pametno kakor po navadi. Kaj torej?«

Liska je šla za kobilu, telici sta še z gobčki merili ob koritu ledene sveče. Nadinkin škaf je bil že kdaj poln, da je tekla voda preko roba in skozi ušesa. Nacek počí z bičem, telici odskačeta domov, in zmrzlo se držeč pride mimo Tinček s piskrom.

»Ali te zebe?« ga vpraša sosedu, ne da bi odgovorila Nacku.

»I, kaj danes, ko ima eno suknjo več na sebi«, se zopet posili oče, dočim je Tinček pritrdil: »Mgm!« in hitel naravnost za telicama, da bi mu ne zašlo za nohte.

»Včeraj ga je zeblo, ko je prinesel mleka, da ni mogel niti ust odpreti. Cvilil je kakor miš.« Nadinki je radovednost zopet razvezala jezik: »Kaj pa je rekel?«

»I, kaj? Da je prijetnejše na toplem, je rekel.« Sosedu se je nasmehnila, takisto oče Nacek. Tinček pa je poslušal za domačim oglom in je čutil, da je napravil z včerajšnjim molčanjem dobro delo.

Skriti Jurče.

Spisal Fran Črnagej.

nica, kje pa je Jurče?« so zaklicali mati na vrt, kjer so se igrali otroci. Med njimi namreč ni bilo Jurčka.

»Jurče, Jurče? — Jaz že nič ne vem. Menila sem, da je pri Vas v kuhinji«, odgovori Anica.

»Jakec in Tonče, ali tudi vidva ne vesta zanj?« vprašajo mati.

»Jaz že ne . . . Jaz tudi ne!« hitita oba odgovarjati.

»Kje bi pa vendar bil? — Brž hitite po vrtu in okolo hiše, da ga najdete, da se mu kaj ne pripeti!« ukažejo mati otrokom.

Anica, Jakec in Tonče pa so hiteli gledat po vrtu. Gledali so po lopi, po ulnjaku; pogledali so za slednji grmiček. Pogledali so tudi tamkaj pri jagodah, kjer je Jurče tako rad posedal.

Hiteli so v hlev, na skedenj in svisli, a Jurčka ni bilo nikjer.

»Jurče, Jurče! — Oglasi se nam vendar, da te dobimo, da se ti kaj ne zgodil! Jurče, Jurče!«

A Jurčka ni bilo! »Joj, joj, kaj bo, če Jurčka ne bo!« zastoče Tonče!

»E, saj ga moramo najti; kam bi naj bil tudi zašel. — Ukrasti ga pa tudi nihče ne more«, se odreže Jakec.

»Nihče, praviš? — Kaj pa cigani? — Kaj niso ravno zadnjič pripovedovali dedek nekaj takega? In ravno danes so šli cigani mimo nas! In eden

izmed ciganov je tako grdo gledal! Ta bi bil našega Jurčka gotovo ukral — pa še požrl bi ga bil, požrl!« dokazuje neizkušeni Tonče.

»Ali ga še niste našli?« se zopet oglasé mati. — »Ne, mati, nikjer ga ni, prav nikjer!« odgovori Anica.

»Mati, našega Jurčka so vzeli cigani!« zajoče Tonček.

»Kdo ti je to dejal, kdo je to videl?« hite mati. — »Jaz pravim to«, odgovori z jokom Tonče; »videl tega sicer nisem, a danes so šli cigani mimo nas, Jurčka pa ni nikjer!« — »Le potolaži se, Tonče, tako hudo pa vendar še ni!« pravijo mati. — »Kdaj ste ga pa videli zadnjikrat, kaj ste delali tedaj?«

»Skrivalnice smo se igrali«, se oglasi Anica. »Jurček se nam je pa tako skril, da ga nismo našli.« — »Brž pogledjte še enkrat na vse strani, jaz pogledam pa po sobah«, pravijo mati.

In sedaj so še vestneje preiskali ves vrt, so vzdihovali in klicali Jurčkovo ime, pa posluševali, ali se jim kje ne oglasi. Celo na drevesa so pogledovali, četudi so dobro vedeli, da Jurče še ne zna plezati.

A Jurčka ni bilo!

V istem času so pa mati pregledovali po sobah, pogledovali v kote, pod stole in klopi, odpirali omare in skrinje, a Tončka ni bilo nikjer. Zaman so ga iskali v obednici in spalnici, zaman tudi v jedilni shrambi, kamor je Jurče časih kaj rad smuknil, da je polizal kak lonček. Pregledali so vsak kotec, a Jurčka niso našli.

V skrbah so se podali še v zadnjo sobico, kjer pa je stala le miza z dvema stoloma in skrinjica, v kateri so hranili rabljeno perilo. Tu se pač nikjer ni mogel skriti.

»Saj vem, da ga v skrinji ni, a pogledati moram vendarle vanjo«, si mislijo mati. Odpro pokrov in — Jurče je ležal v skrinji in spal. — Z veseljem vzemó mati Jurčka v naročje še vsega zaspanega, pa ga neso venkaj, da ga vidijo Anica, Jakec in Tonče.

»O, Jurče, Jurče, kje si pa bil?« kriče vsi trije. — »V skin biv skit!« se jim odreže Jurče in si menca oči. — »Ali res mati?« vprašajo otroci.

»Res je bil notri, res, a hvalimo Boga, da smo ga zdravega dobili«, reko mati. »K sreči ima skrinja lahek pokrov, ki se dobro ne zapira! A kaj bi se lahko zgodilo, ko bi bila skrinja tesno zaprta? — »Zadušil bi se«, odgovori Anica. — »O, ti ubožec! O, ti Jurček!« hitita Jakec in Tonče.

»Ja, jest biv pa le skit!« trdi Jurče.

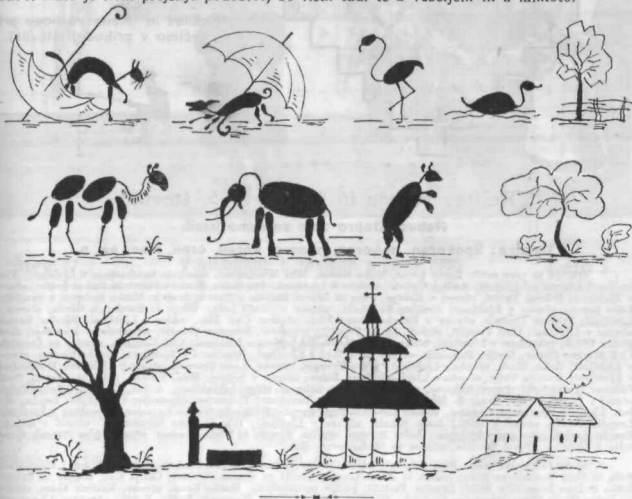

Mladi risar.

Priobčil *Vojteh Sitsch.*

Ker tako radi rišete take podobice, vam zopet pošiljam tu-le nekaj sličnega v zabavo. Kdor je risal prejšnje podobice,*bo risal tudi te z veseljem in z lahkoto.

Za kratek čas.

Francek: Mama mi bodo dali glos in si bom kupil konjčka, ki plavi ihaha!

Nacek: Jaz pa bom plodal konjčka in bom dobil glos in bom kupil oslička, ki plavi ia-ia!

Francek: Mama pa ne dačo glosa.

Nacek: Pa ne bo konjčka.

Francek: In ti ga ne bos plodajal.

Nacek: Pa ne bo tudi oslička.

Francek: Pa ne bo vse skupaj nič!

Nacek: Ha, ha!

Velikani in pritlikavci.

Križem sveta potuje sedaj posebna družba — družba velikanolov in pritlikavcev, troje moških in ena ženska. Oskar Balling meri 2 m 18 cm, ali še ni dorasel vrha, ker mu je šele 23 let. Velikanska je gospodična Hee-Sen, rojena leta 1880. v Tonkingu. Mati ji je Evropejka in oče Kitajec. Ona meri 1 m 96 cm. — Tik teh dveh velikanolov stoji dvoje pritlikavcev: Norvežec Ole Olsen, bradat mož štiridesetih let, ki meri 96 cm, in Nemec Willy Wendt, mladenič šestnajstih let, ki meri 88 cm.

Mladi španski kralj Alfonz XIII.

je polkovnik in poveljnik polku, v katerem so vojaki sami otroci od 9—11 let, vsi iz najodličnejših rodbin. Ti mali vojaki imajo majhne prave puške in svojo godbo.

Demant.

Priobčil *Telepavec*.

Besede značijo: 1. soglasnik, 2. žensko ime, 3. grškega boga, 4. ime glodavca, 5. moško ime, 6. živalski razred, 7. dve kači, 9. polno ime slovnika, 10. ime slovenskega pisatelja, 11. slovenski časopis, 12. moško ime, 13. ptico, 14. mesto na Kranjskem, 15. soglasnik.

Besede v sredi od zgoraj nizdoli in od leve proti desni ti povedo, kaj si urednik 'Zvončkov' najbolj želi.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev rebusa in uganke v 5. številki.

Rebus: Dobro delo se samo hvali.

Uganka: Spokoren, pokoren, okoren, koren, oren, Ren, en, n.

Oboje so prav rešili: Zorka Legat, Milka Kuttin, Mici Windischer, učiteljske kandidatnje v Ljubljani; Vida in Tonej Obreza v Ljubljani; Andrej Čekada, učenec v Ljubljani; Ivo Šubič, Rudolf Palčič in Rafael Justin, učenci v Ljubljani; Nikolaj Stritof, učenec v Kranju; Sava in Milena Bratina v Bovecu; Ivek in Minka Kočvar v Središču; Leon Jelenc, učenec v Ljubljani; Dragica de Gleria, učenka v Skofji Loki; Viktor in Stanko de Gleria, učenca v Ljubljani; Friderik Crobath, učenec v Kranju; Stana Pirc, učenka, Ciril Pirc, realec v Ljubljani; Slavko Svetek, učenec v Ljubljani; Ciril Vrančič, učenec, Janko Vrančič, prvošolec, Miroslav Vrančič, tretješolec v Ljubljani; Zmagošlav Oblak, praktikant v Ljubljani; Milko in Slavko Naglič, učenca v Ljubljani; Ciril Gregorin, učenec na Crnučah; Ciril Mayer v Bovecu; Srečko Ferjančič, učenec na vadnici v Ljubljani; Jelačinovi v Ljubljani; Stanko Svetina, učenec v Ljubljani; Anica Mach, učenka v Ljubljani; Milka Travnar, učenka, Leon Travnar, učenec v Ljubljani; Domiceljvi v Ljubljani; Amalija Vidic, učenka v Ljubljani; Josip Pahor, učenec v Sežani; Mira, Helena, Albert, Alojzija, Pavla Bahovec, Ivan, Jožef, Franc Bahovec, učenci, in Franc Bahovec, dijak v Ljubljani; Alfred, Dolž in Sanko Vizjak, učenci v Gornji Rečici; Deka in Minka Orožen, učenki v Trebnjem; Telepavec, gimnazijec v Ljubljani; Lepica, Nuša, Ljubica, Mardženska Cepuder, učenke samostanskega zavoda, Milček in Slavko Cepuder, gimnazijca v Ljubljani; Leopold Novak, učenec v Idriji; Josip Sekula, učenec v Ljubljani; Inka in Nuša Slamberger, učenki v Kranju; Zvonko Stritof, petošolec v Ljubljani; Anica Zorman, učenka, Zvonko in Vinko Zorman, učenca, Ivan Zorman, prvošolec v Ljubljani; Pavel Strmšek, učenec na Medvedovem selu.

Samo rebus so rešili: Irma Scheligo, učenka pri Sv. Jederti; Tonček Farčnik, učenec v Polzeli; Vida, Maša, Ruša in Nuša Kersnik na Brdu; Ivanka in Anica Gantar, učenki na Catežu ob Savi; Ottilija Kac, učenka na Polzeli; Zorka in Ivan Juvančič v Siški; Dragica Farčnik, poštna upraviteljica, Slavka Gnuš, učenka, Kazimir Gnuš, učenec na Dolu; Minka Kmet, učenka v Cerkljah; Henrieta Škrlec, Nidica Hercog in Julčka Robič, učenke v Ljutomeru; Marija Bradaska in Anica Zupan, učenki, Erna Bradaska, učiteljica, v Ljubljani; Rafael Dolinšek, učenec v Brežicah; Anton Blažon, Jožef Nemgar, Fran Srca, učenki, Ivana Leskovic, Marija Simšič, učenki v Planini; Ivan Haler, učenec v Radečah; Evgen Arnič, realec, Bogomil in Leopold Arnič, učenca v Ljubljani; Josip Sorn, učenec v Ljubljani.

Samo uganko je rešil: Karel Paulšek, učenec v Račah.

Z današnjo številko je potekla polletna naročnina. Cenjene naročnike prosimo, naj delujejo na to, da se podvoji njih število.

Novim naročnikom so na razpolago še vse številke.

'Zvonček' izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrta leta 1 K 25 h. Naročnino prejema gosp. **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Izdajatelj in odgovorni urednik je **Engelbert Gangl**, učitelj v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.

Last in založba »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev«. — Tiska »Narodna tiskarna« v Ljubljani.